

Az utolsó szint megfelel a VINITI rubrikátorának.

Az A állományban 7010, a B-ben 2485 dokumentum volt. A mindkét állományban feldolgozott forrásokból az A-ban szerepelt 934, a B-ben 373 cikk.

Az értékelés eredményét az 1. táblázat mutatja be.

A kísérlet eredményei igazolják, hogy az ezzel a módszerrel nyert értékek megfelelőek. Az értékelés pontossága az osztályozás mélységével valóban növekszik.

/KUZNECOV, B. A. – KALASNIKOV, É. V.: Ocenka dublirovaniya pri obrabotke dokumental'nih maszszivov. = Naucsno-Tehnicoszkaja Informacija, 2. sor. 4. sz. 1978. p. 18–19./

(Viszocsekné Péteri Éva)

A Bradford-féle szóródás érvényesülése az információtudomány területén

A Bradford-féle szóródás a szélesen értelmezett információtudomány területén törvényszerűen érvényesül. Ha ezt megalapozottan számításba vennénk, akkor a hivatkozásvizsgálatok eredményeire támaszkodva, a jelenleginél sokkal megbízhatóbb és reprezentatívabb folyóirat-állománybázist lehetne az információtudomány művelői számára kialakítani egy-egy országban, így pl. Csehszlovákiában is.

Célszerű a hivatkozásvizsgálatok több szempontú elvégzése, ugyanis ennek alapján az állománygyarapítási koncepciót az egymásra vonatkoztatott eredményekre támaszkodva biztonságosabban alakíthatjuk ki. A szerzők a különböző szempontú vizsgálatokba 28 olyan információtudományi folyóiratot vontak be, amelyek a jegyzék összeállítására felkért szakértők szerint a tudományág legjelentősebb folyóiratai közé tartoznak.

Az információtudományt egészében átfogó *Information Science* két kötetében található összefoglaló jellegű tanulmányok és (legalább 30 hivatkozást tartalmazó) cikkek hivatkozásai az 1. táblázat szerint szóródnak a szóban forgó 28 folyóiratban.

A táblázatból megállapítható, hogy az információtudomány magja négy folyóiratban koncentrálódik, s további 11 tekinthető még e szempontból fontosnak. Sajnos, a csehszlovákiai könyvtárakban az említett folyóiratok egyike sem található meg.

Ha a szaktudomány egyes kiemelkedő témaköreire vonatkozó irodalom szóródását vizsgáljuk meg a 28 folyóiratban, akkor részben más eredményeket kapunk.

A mesterséges intelligenciával foglalkozó irodalom a 2. táblázat szerint oszlik el a folyóiratok között.

A formalizált nyelvek irodalmának szóródását a 3. táblázat mutatja (a mérés ez esetben *Gladkij-*

1. táblázat

Az információtudomány reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
IEEE Transactions on Information Theory	25
Information and Control	24
IEEE Transactions on Automatic Control	15
Information Sciences	13
Avtomatika i Telemekhanika	12
ASME Transactions. Journal of Basic Engineering	10
Journal of Mathematical Analysis and Applications	8
SIAM Journal Control	6
Journal of ACM	6
Electronics Letters	6
Annals of Mathematical Statistics	6
Journal of Computer and Systems Sciences	5
Communications of ACM	5
IEEE Transactions on SSC	4
AIAA Journal	4
IRE Transactions	4
Journal of Medical Education	4
Journal of Optimization Theory and Application	3
Teorija Verojatnosztej i ee Primenenije	3
Proceedings of the IEEE	3
Lancet	3
BIT. Büro und Informationstechnik	3
Monatsschrift für Mathematik	3
Proceedings of the ACM	2
Automatica	2
Rozprawy Matematyczne	2
Problemü Peredacsi Informacii	2
International Journal of Control	2

2. táblázat

A mesterséges intelligencia reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
IEEE Transactions on Information Theory	22
Proceedings of the International Joint Conference on Artificial Intelligence	20
Machine Intelligence	16
Artificial Intelligence	15
Communications of ACM	15
IEEE Transactions on Systems, Man, Cybernetics	15

2. tábl. folyt.

IEEE Transaction on Computers	13
Proceedings AFIPS (SJCC, FJCC)	10
Pattern Recognition	8
Information and Control	6
IEEE Transactions on Biomedical Engineering	6
Journal of ACM	6
Proceedings of the IEEE	6
Advances in Information Systems Sciences	5
Kybernetik	5
Problemü Kibernetiki	3
Automatica	3
Journal of the Society of Instruments and Control Engineering of Japan	3
IBM Journal of Research and Development	3
Computer and Information Sciences	3
Psychological Review	3
Information Sciences	3
Scientific American	2
Avtomatika i Telemekhanika	3
Proceedings of the National Conference of ACM	2
Journal of Mathematical Analysis and Applications	2
Advances in Cybernetics and Systems Research	2
Science	2

3. táblázat

A formálizált nyelvek reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
Information and Control	41
Journal of ACM	23
Naucsno—Tehnicoszkaja Informacija. 2. sor.	15
Kybernetika	11
Journal of Computer and Systems Sciences	11
Mathematical Systems Theory	11
Kybernetika	7
Communications of ACM	5
Information Sciences	4
Mitteilungen der Gesellschaft für Mathematik und Datenverarbeitung	4
Algebra i Logika	3
Problemü Peredacsi Informacii	3
Teorija Avtomatov	3
Memoirs of the American Mathematical Society	3

Zeitschrift für Angewandte Mathematik und Mechanik	2
Elektronische Informationsverarbeitung und Kybernetik	2
BIT. Büro- und Informationstechnik	2
IEEE Convention Records	2
Suomalais Siedeakart. Toimit.	2
AFIPS Conference Proceedings	2
International Conference on Computer Linguistics	2
IEEE Transactions on Computers	1
DAN SSSR	1
Informacionnue Voproszü Szemiotiki, Lingvizstiki i Avtomaticseszkogo Perevoda	1
Journal of Computer Linguistics	1
Kiberneticeszkij Szbornik	1
Information Processing Machines	1

4. táblázat

A szemantikai információ reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
Naucsno—Tehnicoszkaja Informacija 2. sor.	38
Naucsno—Tehnicoszkaja Informacija 1. sor.	12
Problemü Peredacsi Informacii	6
Information and Control	5
Kybernetika (CSSR)	4
Philosophy of Science	4
Information Sciences	4
Masinnüj Perevod i Prikladnaja Lingviztika	4
Izvesztija AN SZSZSZR. Tehnicoszkaja Kybernetika	3
Information Storage and Retrieval	3
Ekonomika i Matematicseszkije Metodü	3
Matematicheske Lingvistik	2
Problemü Kibernetiki	2
IEEE Transactions on Systems, Man and Cybernetics	2
Transactions on Electronic Engineering of Japan	2
Mathematical Systems Theory	1
IEEE Transactions on Information Theory	1
Statistical Methods in Linguistics	1
American Documentation	1
Informacionnue Voproszü Szemiotiki, Lingvizstiki i Avtomaticseszkogo Perevoda	1
Mechanical Translation	1
Foundations in Language	1

5. táblázat

A könyvtári adatok számítógépes feldolgozásának
reprezentálása

Folyóirat	A hivatkozások száma
Journal of ASIS (American Documentation,	60
Journal of Chemical Documentation	35
Journal of Documentation	30
Information Storage and Retrieval (Information Processing and Management)	25
Communications ACM	20
Proceedings AFIPS	20
Journal of Library Automation	16
Naucsno—Tehnicsezskaja Informacija, 2. sor.	16
Naucsno—Tehnicsezskaja Informacija, 1. sor.	14
Journal of ACM	14
Annual Review of Information Science and Technology	12
Computer Journal	10
ASLIB Proceedings	10
Masinnüj Perevod i Prikladnaja Lingviztika	7
Science	7
Datamation	6
Nature	6
Problemü Kibernetiki	5
Library Journal	5
IBM Journal of Research and Development	5
Information Scientist	4
Courant Computer Science Symposium	4
Izmeritel'naja Tehnika	4
Libri	4
Informacionnue Voproszü Szemiotiki, Lingviztiki i Avtomaticeszkogo Perevoda	3
College and Research Libraries	3

6. táblázat

Az információelmélet és a kódolás elméletének
reprezentálása

Folyóirat	A hivatkozások száma
IEEE Transactions on Information Theory	100
Information and Control	45
Bell System Technical Journal	24
Problemü Peredacsi Informacii	20
IRE Transactions on Information Theory	18
Proceedings IRE	16
Nachrichtentechnik	11

Journal of Experimental Psychology	11
Nachrichtentechnische Zeitschrift	8
Journal of the Society for Industrial and Applied Mathematics	7
IBM Journal of Research and Development	7
Annals of Telecommunication	6
SIAM Journal of Applied Mathematics	6
IEEE Transactions on Automatic Control	6
Journal of Combinatorial Theory	5
Problemü Kibernetiki	5
American Mathematical Monthly	5
Canadian Journal of Mathematics	5
Journal of the Institute of Electronics and Communication Engineers of Japan	4
Philosophical Magazine	4
Annals of Mathematical Statistics	4
Journal of the Physical Society of Japan	4
Quarterly Journal of Experimental Psychology	4
Transactions of IRE, PGIT	4
Discrete Mathematics	4
Dokladü AN SZSZSZR	4
Bulletin of Mathematical Biophysics	3
CHIFFRES	3

7. táblázat

A programozás és a programozó rendszerek
reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
Communications of ACM	101
Journal of ACM	35
Proceedings AFIPS (SJCC, FJCC)	32
Software — Practice and Experience	26
Computer Journal	25
Proceedings IFIP	13
BIT. Büro- und Informationstechnik	12
Computer Surveys	12
Datamation	10
Annual Review in Automatic Programming	8
Proceedings ACM	8
EDP Analyser	8
IBM Journal of Research and Development	8
ACM SIGFIDET	6
Information and Control	6
Lecture Notes in Computer Science	6
IBM Systems Journal	6
Operations Research	5

7. tábl. folyt.

Advances in Computers	5	IEEE Transactions on Magnetics	1
SIAM Journal of Computing	5	Electronic Industry	1
SIAM Journal of Applied Mathematics	5	IEEE Transactions on Aerospace and Electronic Systems	1
SIAM Transactions on Computers	5	Proceedings IFIP	1
IEEE Transactions on Computers	5	Proceedings ASIS	1
Information Processing Letters	4	Journal of Applied Physics	1
Numerische Mathematik	4	Electronic Engineering	1
Acta Informatica	4	Automatic Control Theory and Applications	1
Computer	3	Current Research and Development in Scientific Documentation	1
Courant Computer Science Symposium	3	Computing Reviews	1
Kibernetika (Cybernetics)	2		

8. táblázat

A műszaki berendezések reprezentáltsága

Folyóirat	A hivatkozások száma
Proceedings AFIPS	34
IEEE Transactions on Electronic Computers	19
IEEE Transactions on Computers	10
Proceedings of the IEEE	7
IBM Journal of Research and Development	5
Journal of the Association for Computing Machinery and Electronics	4
Proceedings ACM	4
Computer Design	3
Electronic Design	3
RCA Review	3
IEEE Transactions on Electronic Devices	2
Advances in Computers	2
Information Processing Machines	2
Wescon Technical Papers	2
Elektronische Rechenanlagen	2
Information Processing	2
Communications of ACM	1

Dikovszkij egyik idevágó tanulmányában szereplő hivatkozások alapján történt).

A következő szóródás-vizsgálati téma a szemantikus információ elméletének irodalma volt (a *V. N. Petrov* műveiben található hivatkozások felhasználásával) (4. táblázat).

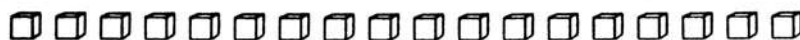
Hasonlóképpen reprezentatív szövegek bibliográfiai hivatkozásainak szóródása alapján adódott a további négy rangsor is:

számítógépes könyvtári feldolgozás (5. táblázat), információelmélet és kódolási elmélet (6. táblázat), programozás és programozó rendszerek (7. táblázat), műszaki berendezések (8. táblázat).

A több szempontú hivatkozásvizsgálatok – ahogy a bemutatott folyóiratjegyzékek is tanúskodnak erről – nemcsak általában segítenek hozzá egy-egy ország folyóiratbeszerzési koncepciójának kialakításához, hanem ahhoz is biztos támpontokat adnak, hogy – az érdeklődési irányoknak megfelelően – az egyes könyvtárakat mely folyóiratok beszerzésével bízzák meg.

/CIGÁNIK, M. – KLOBETZ, J.: Použitie Bradfordovho rozdelenie v praxi na oblasti označovanej informatika. = Knižnice a Vedecké Informácie, 10. köt. 3. sz. 1978. p. 103–108./

(Futala Tibor)

Közljük előfizetőkkel, hogy a következő számunk augusztus hónapban, összevont 7–8. számként jelenik

meg